

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetés-díjak
és reklamatiók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — Hirdetési díjak: Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyitár”-ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . 6 frt —
fél „ . 3 frt —
negyed „ . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Szeghalom 1871. október 24. *)

Előbbi levelemben kitüntettem, hogy a Berettyó mostani szabályozott állapotában ezen vidéknek ugy Bihar megye sárréti járásának valódi csapása; mert a tulajdonos vagy haszonbérlet, ki az ugynevezett mentesített területnek, melytől nem csak adót, hanem szabályozási költséget illetőleg haszonbért fizet, — hasznát is akarná venni, azt nagy fáradtság és költséggel ellátja, soha sem biztos abban: látja-e fáradságának gyümölcsét, s pénzt nem dobtat-e a Berettyóra? Kitüntettem, hogy ezen társulat élhéttelensége a közeli jövőre sem sok jóval kecsegtet.

Lássuk most azon másik két társulatot, melyek által e járás községei szintén érdekelve vannak.

A Sebes-Körös szabályozó társulat 1869. őszi szorgalmatosan dolgoztatott, sőt még a múlt évben is annyit, amennyit a csaknem mindig áradt Körös megengedett s mindezek dacára a Sebes-Körös különösen Vésztő és Szeghalom községeknél még soká, igen soká, ijesztő réme fog maradni, azért, mert ezen Körös szabályozási munkálatai Komádin alól oly területen vezetettek, a melyen, ha a társulat még ugy akarná is, dolgoztatni csak igen száraz években lehet, s hol jó töltésekre anyagot találni is alig fognak. A Komáditól Szeghalomig nyúló 3—4 mérföldnyi hosszú, öt rétségen keresztül húzódó szabályozási vonal elké-

*) Lásd a „Békés” 83-dik számát.

szültéig a Körös Vésztő és Szeghalom községeknél sok ijedelmet, és még több kárt fog okozni. Nő de hátha Herrich osztálytanácsos folyó évi szeptember havában tett körútja e bajon is segít? Meglátjuk.

Elismerést érdemel a hosszufoki társulat is. Igaz, hogy működésének eddig nem volt valami nagy sikere, de legyünk igazságosak, valljuk meg, hogy ezen társulat töltéseit, ha azokat az árvíz megrongálta, mindig gyorsan s lehetőleg jól helyre állította, mi azt bizonyítja, hogy ezen társulat ügye jó kezekben van. Hogy a hosszufoki társulat működése eddig nem vezetett még a kívánt eredményhez, annak oka az, hogy a Fekete-Körösnek ekkorig csak a jó Isten viselte gondját s így mi természetesebb, mint hogy a csupán vízvezetésre épült Hosszúfok töltései a Fekete-Körös féktelen árajainak sikerrel ellent nem állhattak? No de ugy tudom, hogy a Fekete-Körös mentiek is belátták már mennyire igaz, hogy „segíts magadon, az Isten is megsegít” s ők is már tenni fognak valamit. Vederemo.

Mielőtt azonban a tisztelt társulatoktól bucsút vennék, nem állhatom meg, hogy az 1871. évi XL. törvénycikkre egy oldalpillantást ne vessek. Sok szép intézkedéseket tartalmaz az a vízi építmények oltalmára, sok és fontos kötelezettségeket ró a társulatokra, sőt a közigazgatósági hatóságokra is annyiban, hogy ezek a társulatot működésében támogatni s a végből fontos intézkedések megtételére vannak hivatva. De vajlon mi ment mindezekből mai napig teljesedésbe? vajlon megfeleltek-

e a társulatok, a hivatolt törvénycikk csak 12-ik szakaszának is? Nem tudom, de utánna járok, s alkalmilag megemlítem róla.

Sok kárt okoznak végre a Sárrét községeinek a csapadék vizek is, főleg oly években, mint a mostaniak voltak. Hogy e csapadékvizek itten annyi kárt okoznak, azt a terület sajátosságos alkata fejt meg. Hátak és erek váltakoznak, s azért főképen a szeghalmi és f.-gyarmati határok egyes részei csupa sziget, ér, és derék elnevezésekkel bírnak. Régenten, ki tudja miolta, a vizek szabadon elterülvén, a felesleges víz lefolyást keresett, s természeténél fogva az alacsonyabb területekre vonulva, s ezen utját éveken, tán századokra át folytatva, ereket képezett. Történt azonban, hogy a folyókat ugy a hogy szabályozták, s ez által nagy területeket a rendes ár alól elvontak; véletlenül száraz évek is állottak be, s az ismét véletlenül okkorra esett urbéri szabályozásnál ezen erek mint haszonvehető területek a lakosok illetményébe beditatván, a lakosság, melynek szántóföldjei az itten — Vésztőt kivéve — divó gazdálkodási módszer mellett oly jó karban vannak, a milyenben a dádé szürkéje lehetett, mikor a koplalat már-már megtanulta, volna, a szárazság folytán vízmentesekké vált ős termőerejű ereket és lapályokat rendes ekművelés alá vette. Az, hogy az ár, például a Berettyóé, szabályoztatása dacára is régi birodalmába betekinteni vakmerősködők, vagy hogy Hunfalvy ellenére a két utóbbiakra hasonló nedves évek is lehessenek, s hogy holmi vízvezető csatornácákra a jövőben is szükség lehet, — az

TÁRCA

A szeretetházakról.

(Vége.)

De a szeretetház nemcsak nevel, nemcsak teremti a társadalom veszendő, elhagyott gyermekét, hanem meg is tartja; midőn mindazon ismeretekkel ellátja őt, melyekre élte 16-ik évének betöltése után, mikor az intézetet elhagyja, szüksége leendő. Oktatja őt mindazon tudományokban, melyekre idővel a leendő hű cseléd, szorgalmas földműves, vagy ügyes iparos rá szorul. Ez a szeretetház második célja.

Nem az a legbiztosabb lételű s legvirágzóbb állam, melynek kiterjedt határa, nagy népessége, szárazon és vízen hatalmas hadserege van: hanem az, melynek népe a műveltség bizonyos kivánt fokára eljutott. Hol a szív és ész kellően kiművelve van, hol a társadalom különböző osztályának minden egyes tagja bir oly tanultsággal, melyet élte pályáján a maga s a köz javára értékesíthet. A művelődés hatalmas tényezője: az iskola a vagyonos, testi- s lelkileg kedvező viszonyok közt élő család sarjának nevelése s oktatásával lévén elfoglalva, működése nem terjedhet ki azok oktatására, kik a társadalmon kívül, mindenkitől meg-

vetve, elhagyatva, útálva vannak. Ezeknek oktatását s életpályára való segítését is a szeretetház van hivatva eszközölni. Ha tudjuk, hogy minden szeretetház rendszeren bir 6—9 éves népiskolai tanfolyammal, iparos műhelyvel, házi s mezei gazdasággal, melyekben a leendő földész, mesterember, vagy cseléd elméleti- s gyakorlatilag képeztetik: azonnal belátni kénytelenítettünk, hogy a szeretetházak ezen feladatukat is hűségesen betöltik. Télen, midőn a természet pihenni s mintegy új erőt látszik gyűjteni a következő kikeletre: a szeretetház növendékei fedél alá vonulnak; de nem azért, hogy pihenjenek, hanem hogy az iskola padjain, tanítók okos vezetése mellett, jó könyvekből elsajátítsák mindazon hasznos tudnivalókat, melyekkel nemcsak nekik, de minden művelt embernek birnia kell. És ha a szép tavasz megjő: a növendék csapat vidám kedvvel siet ki a mezőre, hol tanítói felügyelet és együtt működés kíséretében végzik a gazdasági teendőket. Tanítókkal s egymással versenyezve, jó kedéllyel, csak elvétve kényszer alkalmazásával, ültetnek, kapálnak, szántanak, vetnek, gyomláznak, kaszálnak, aratnak és szőlőt művelnek. Mert a szeretetházakban a Vehrli-féle nevelési elv szerint járnak el, mely azt tartja, hogy munkára csak munka által kell és lehet nevelni. A szeretetházból kikerült szívben, lélekben, értelemben megváltozott, megtért, megjavult

növendék vagy cseléd lesz, vagy felügyelő kisebb gazdaságnál; vagy földműves, vagy iparos pályára lép; vagy pedig a szeretetházzal kapcsolatos tanító képezdebe megy s a tanítói hivatalra szenteli fel magát.

Tehát a szeretetház tanítókat is nevel és képez, szeretetházak, gyermekkertek és népiskolák számára. És ez a szeretetházak harmadik, az előbbieknél nem kevésbé lényeges célja, feladata.

Hogy a tanító a nevelés-oktatás nagy műhelyében a legfőbb közeg: kezdik avatottak, avatatlanok egyként belátni. A gyakorlat kézzel foghatólag igazolja amaz állítást, hogy jó tanítók nélkül jó iskolát, kifogástalan népnevelést várni, de képzelni sem lehet. Hiába minden erőlködés: szabad- elvű közoktatási törvény, szigorú tankötelezettség, kintűnő tanterv, jó tanítók nélkül a nevelés hajója megfeneklik, nem mozdul, vagy jobbra-balra tévelyeg, mint az igazi hajó, melynek a nyit tengeren gépezete megromlott, iránytűje elveszett. „A művészet virágzik, vagy hanyatlak a művészek által, hasonlóképen az iskola a tanítók által.” Ez Környei véleménye. Az állam és egyház, mint érdekllett felek, tőlök várható igyekezéssel iparkodnak jó tanítók képzésén. Képezdeikben nevelik, csinálják iskoláik számára a hivatásukat felfogó s a szerint cselekvő tanembereket. De, jelezzük, hogy nem nagy szerencsével. Mert sem az állam, sem

 Lapunk mai számához a békésmegyei gazdasági egyesület csabai kertjének „Árjegyzéke” van mellékelve.

nem jutott észbe senkinek, de meg is adtuk két éven át azt árát busásan. Okultunk-e a kapott leckén? nem tudom, nem is hiszem; mert hiában mi alkotmányos nép vagyunk, autonomiánkra féltékenyek, az pedig szép Magyarországon — tapasztalat szerint — annyit tesz: gondoskodjék róllunk a hatóság.

Hazai közügyek.

Október 25-én, a vallás- és közoktatási miniszteriumban Pauler minister elnökle alatt egy szűkebb körű szakemberekből álló bizottság az életbeléptetendő országos **közoktatási tanács** szervezete és eljárási rendje fölött beható tanácskozásait megkezdte. A felette élénk és hosszú vita folyamában két főkérdés iránt ágaztak el eddigelé a vélemények, névszerint a körül, vajjon a fölállítandó tanács csak szorosan véleményező testület legyen-e, avagy kezdeményezési joggal bírjon-e; s az elhatározás az utóbbi értelemben dönt el, mely nézethez maga a minister is hajlott. Egy másik fontos kérdés volt, az intézmény fölállítására és szervezete törvény által, avagy csak kormányi intézkedési uton állapíttassék-e meg. E tekintetben azonban az elhatározás a következő ülésre halasztatott. A tanácskozmányra meghívott s az eszmecsereben leginkább résztvevő szakférjak közül Horváth Mihály püspököt, Kautz Gyula egyet. tanárt, Toldy Ferenczet, Stoczek műegyetemi főgazgatót, a ministerium kebeléből kiküldött urak közül pedig Tanárkyt, továbbá Mészáros és Hegedűs, végre Szentiványi ministeri tanácsosokat említhetjük.

A **honvédelmi ministerium** köriratban föl-szólítja az egyes törvényhatóságokat, hogy az 1872-re kiszabott ujonckontingent az 1852, 51 és 50-ben született katonakötelezettek sorából állítsák ki. A köriratban fölemlíti továbbá a ministerium, hogy miután a katonakötelezettek az illető előljáróság előtt lehetőleg személyesen tartoznak megjelenni, el ne mulassa az előljáróság, hogy a sorozás alá tartozókat köteleességeik pontos teljesítésére ne figyelmeztesse.

A **határvidéki felkelés vezetői:** Kvaterniket, Bachot és Rikiást mint újból is jelentik, csakugyan maguk a fölkelők lötték agyon és meztelen holttestemeiket kiszolgáltatták az osztrák csapatoknak.

az egyház nem nyújtván a tanítónak fáradságos, lelket testet igénybe vevő terhes munkája fejében tisztességes, — a megélhetés kínos gondjaitól ment életet, ifjaink közül napról napra kevesebben szánják el magokat a tanítói nehéz pályára. Ennek következtében a nevelés láthatárán egy ijesztő rém kezd feltűnni borzasztó alakjával: a tanító hiány. A szeretetház ezen a közmívelődést gyökerében megtámadó veszély elhárításán is segítséget nyújt, midőn akár az állam, akár az egyház szegénységéből vagy szűk markúságából eredő emebajt ellensúlyozza úgy, hogy jelesb tehetségű s különösen kipróbált jellemű növendékeit, felköltvén szívekben az ember nevelés iránti lángoló szerelmet, a nevelés napszámósaivá avatja fel. A szeretetházak nagy jelentőségű feladatainak egyike tehát az, hogy miután tagjait, vallás-erkölcsi nevelés-oktatásban részletvén, férfikoruk küszöbéig gondozza: oly nevelőkkel s tanítókkal ajándékozza meg a hazát, kik helyzetükből könnyen kimagyarázható okokból, mely kötelességérzettel s hivatásuk iránti teljes odaadással fognak a tanügy terén működni.

Összevontan, az előadottak alapján, világosan állhat előttünk, hogy a szeretetházak célja, rendeltetése: az erkölcsileg romlott, veszendő gyermekek javítása, nevelése, oktatása, s tanítókká, nevelőkkel való kiképzése.

A ki a szeretetházak intézményének mély jelentőségét egész lényében felfogja s adott viszonyainkra alkalmazza: lehetetlen azon meggyőző-

Osztrák dolgok.

Az osztrák krízisre vonatkozólag megvalósul az, hogy Andrásy gróf ismét visszahivatott Bécsbe; ellenben némi híja van a Hohenwart lemondásáról szóló hírek; mert a lemondás még be nem következett, csak küszöbön áll. Az ügy illetően fordulatát az idézte elő, hogy a fejedelem az Andrásy és Beust grófok által formulázott pontok alapján kívánja a leiratot elkészíttetni, de kívánja egyúttal határozottan, hogy ezen leiratot Hohenwart készítesse el, s e végből tartja — illetőleg tartotta Hohenwart a Bécsbe utazott cseh vezérekkel tanácskozásait, melyek ehez képest az új fordulat óta sulypontját képezték a kiegyezési cselekvésnek. E tanácskozások eredményéről ismét a legeltérőbb hírek és következtetések érkeznek. Mig ugyanis a prágai lapok erősen fogadják, hogy vezérek egy hajszályt sem engedhetnek, addig a Hohenwart által sugalmazott „Wanderer“ e tanácskozások eredményeképp jelenti, miszerint „a cseh vezérek és az osztrák miniszterelnök egyetértettek az iránt, hogy a válaszleiratnak nem szabad a csehek elől az utat a reichsrátba elzárni; e czélból a cseh vezérek minden lehető engedményekre késznek mutatkoztak. nevezetesen, hogy a Magyarország által támasztott aggodalmak számba vétessenek és hogy az alkotmánypárttal ennek saját jogalapján találkozzanak.“ Ha ezen hír hiteles információ alapszik, akkor nem jelent kevesebbet, mint hogy a csehek készek az ismert Andrásy-Beust-féle pontokra is megalkudni, hogy a reichsrátba menjenek (mit egyébiránt eddig mindig általuk hozandó áldozatnak tüntettek föl,) s jelenti továbbá azt, hogy Hohenwart a maga eventuais lemondásával legalább is beakarja várni a reichsrátot, melynek tudvalevőleg nagy többsége az övé.

A cseh vezérek, midőn Hohenwart a Beust-Andrásy-pontokat elejök terjesztette, kikérték magoknak, hogy véleményüket írásban adhassák be. Ez eddig megtörtént (hir szerint Rieger és Clam már el is hagyták Bécsot,) s Andrásy fölhívása Bécsbe alkalmasint a végből történt, hogy a csehek memoranduma eleibe is terjesztessék.

Egy bécsi hír tudni véli már, hogy a cseh vezérek írásbeli véleményükben is elfogadhatlanoknak jelentették ki a közös miniszterek és Andrásy gr. pontozatait. Ezt állítólag Hohenwart be is jelentette a császárnak s kérte az egész ministerium elbocsátását. Ezzel azonban ellenkezik a felhivatalos „Wanderer“ közleménye.

désre nem jutnia, hogy hazánk jóléte, nemzetünk becsülete hangosan követeli azok felállítását, létesítését.

Állítsunk tehát szeretetházakat, még pedig ország-, megyeszerte! Mert különben az erkölcsileg s értelmileg nyomorultak, felszámíthatlan veszteségünkkel, szemünk előtt menthetetlenül elpusztulnak. Állítsunk szeretetházakat! Mert ez a legszükségesebb szer a megzavart rend, élet- és vagyonbiztonság megővésére, megalapítására és megörökítésére. A mely arányban szaporodnak a szeretetházak, azon arányban fogynak az éhhalandók, tolvajok, rablók. Állítsunk szeretetházakat! Ezt kívánja végre és mindenekfelett a nemzeti szempont. Oly kevesen vagyunk, hogy ha tíz annyian volnánk is, még se lennének elegend.

Állítsunk szeretetházakat! A nélkül, hogy államtól, vagy egyháztól várnök a lökést, a kezdeményezést. Állítsunk önerőnköb, magunk emberségéből. Mert csak azon intézmény állandó, biztos és erős, mely társadalmi úton született, a társadalom emlőjén nő fel s táplálkozik.

A szeretetházak legbensőbb barátja s a becsületlen szeretetház egyik megalapítójának, a tiszteletreméltó Zellweggernek szavaival végzem cikket: „Közársasági polgárok, barátaim! siessünk és pedig kitaró törekvéssel, az elhagyott ifjú vétkesek számára menhelyek állítása által, a szégyent hazánkról letörölni!“

Külföld.

A francia megyei főtanácsnokok e hó 23-án, kezdték meg működésüket. Erre vonatkozólag Gambetta egy hosszabb iratában, mérsékletet s tevékenységet ajánl a főtanácsnokoknak. Az Oise megyében a tanács elnökévé Aumale herceg választott. — Abd-el Kader Párisba érkezett s több fölmerült hír szerint a kormány egy magas hivatalba szándékozik őt Algírba kinevezni.

Párisban az apró érepezenben nagy a hiány, ennek folytán a kormány elhatározta, hogy ama pénzt hozza forgalomba, mely IX. Pius mellképével van ellátva. E pénz Párisban veretett, de miután a szerződésileg megállapított értéket túlhágtá, a forgalomból kivonatt.

Napoleon hg. Ajaccióban a főtanács ülésében heves beszédet tartott, melyben a népre való hivatkozást tartja az egyedül helyes eszköznek, hogy a helyzet törvényessé váljék.

Az „Independance“ tudósítása szerint alkudozások már folynak az iránt, hogy Franciaországból a német csapatok végleg hazahivassanak. A versaillesi ministertanács elhatározta, hogy a kamara elé törvényjavaslatot terjesztend a Bonaparte család száműzetéséről.

Aa olasz király november második felében fog Rómába menni, hogy a télen át állandóul ott lakjék s a farsangon fényes estélyeket készül adni.

Rómában a napokban republikánus tüntetés volt. Több ezerre menő néptömeg azon olajfa körül csoportosult össze, mely alatt annak idejében Caírolí elesett. Ott republikánus beszédek tartattak, végül éltették Garibaldit s a consorteriára pereatot mondvá — szétoszlottak.

Az angol királyné megtagadta az amnestiát az elfogott féniektől, mert ezek a hadsereghez tartoznak.

Bajorországban az egyház s állam közti viszály még egyre tart. Legközelebb egy lap azt a közleményt hozta Rómából, hogy Taufkirchen gr. (bajor római követ) Antonelli bibornoknak azon kívánságát, hogy a müncheni nuntius Meglia, ki mindig a szélső emberekkel áll összeköttetésben, egy kevésbé elfogult egyéniség által váltassék fel, erre a bibornok azt felelte, hogy a Kuria ezt annyival is inkább megteheti, mert épen a Bajorországgal való diplomatiail összeköttetés szakításán gondolkozott. Ezt a bajor külügyi hivatalban megakarták cáfolni, a dementi már ki is volt nyomva, de maga a ministerelnök Hegnenberg tiltá le.

Kelet-Indiából napról-napra ijesztőbb hírek érkeznek Angliába; minden arra mutat, hogy ott kívülről szított fölkelés van készülöben, ahhoz hasonló, mely 1857-ben ingatta meg Nagy-Britannia hatalmát. A benszülöttek elkeseredése az angol hatóságok iránt tetőpontot ért. Mint Bombayból jelentik, ott közelébb egy Mulvie Liakat Ali nevű 1857-ből ismert izgató fogatott el, ki 14 év óta minden irányban bejárta az országot folytonosan lázitva, anélkül, hogy kézre keríthették volna. Aggasztó jelenség, hogy az indus csapatok közt a fejelemtelenség s ellentállási szellem folyton terjed. Ehhez jár a törvényesékek naponta fokozódó népszerűtlensége. Szóval az angol-ind birodalom igen gyöngye alapon nyugszik, és Angliában annyira meg vannak arról győződve, hogy utolsó mentőszerként egy angol herceget akarnak a kormány élére állítani. Időközben az oroszok a kaspai tenger felé Amur folyó felől egyre terjeszkednek s már egész Közép- Kelet-Ázsiát hatalmukba ejtették. — Régi politikájukhoz hiven, mézes madzaggal kecségtetik a lakosságot, mialatt a büszke és merev angol nyers modora által csak elkeseredést szül. Egyébiránt az ind. kormány sem nézi keresztbe font karokkal az eseményeket. A lussaitörzs ellen 6 gyalogezredből és egy hegyi ütegből álló expediciót szervez. Ujabb fegyvertényekkel reménylik Anglia tekintélyét helyreállíttatni.

Legujabbak.

Berlin, okt. 25. A reichstag elfogadá az egyezményt Franciaországgal első és második felolvasás-

ban, miután Bismarck kijelentette, hogy e departementok kiürítésével Franciaország konszolidációja megkönnyíttetik, és hogy a még megszállott tartományrészek elegendő kezességet nyújtanak. A luxemburgi határon fekvő némely helységeknek és egy nagy iparintézet visszaadását követelő francia rekriminációk visszautasítottak.

Lipce, okt. 25. A szociáldemokraták föl hívják a kormányt, hogy a hadi kárpótlás egy részét fordítsa egy Lasalle-féle fogyasztó társaság alapítására.

Páris, okt. 24. Aumale herceg 22 szóval 35 ellen választott a köztanács elnökévé az Oise-departementban. A pénzválság tünni látszik. Az ázsio 20 frankra esett. — A legtöbb lap éles megjegyzésekkel kíséri Napoleon excsászárnak a „Times“-ben közzétett szavait. A „Temps“ írja: E szavak nagy mérvű arcátlanágról tanuskodnak. A passus, mely azon tisztokra vonatkozik, kik esküjök vagy hűségek alól felmenteni kívántak, a közönségben élénk benyomást keltett. Állítják, hogy Benedetti kerekén kimondotta, miszerint ő a „Deutscher Reihhsanzeiger“-ben megjelent közleményre nem fog felelni s csak azon megjegyzésre szorítkozott, hogy a szóban levő okmányok által megerősített, hogy Bismarck herceg az igazságot elferdítette, midőn a háboru kezdetén kijelenté, hogy a Belgiumra vonatkozó szerződés javaslat a luxemburgi kérdés után keletkezett.

Bécs, okt. 26. A legtöbb esti lap összhangzó jelentései szerint, Hohenwart gr. ma d. e. a ciszlajtán ministerium nevében beadta lemondását. — A „Tagespresse“ írja: A császár ma elfogadta a lemondást. — A „Presse“ szerint a ministerium föl van hatalmazva egy új kabinet megalakításáig az ügyleteket tovább vinni. A „Tagblatt“ jelenti, hogy Schmerling bizatott meg a kabinet alakításával.

Versailles, okt. 26. A köztanács ülései háborítatlanul folynak. — Korzikában csend van. Állítják, hogy Napoleon herceg onnan elutazott. — A szabadságba helyezett felkelők száma az ezret fölülmulja. — A 6 departement kiürítése novemb. végéig be lesz fejezve.

Páris, okt. 25. A tegnapi köztanácsülés Korzikában viharosan folyt le, Napoleon hg. nem vett részt az ülésben. A hg. hívei, kik a kisebbséget 14 szavazattal képviselték, protestáltak a választások ellen, melyek a csapatok jelenléte miatt nem teljes szabadságban mentek végbe s appelláltak a közönséghez, de hasztalanul. — Napoleon hg. választásának verifikációja valamint annak Olaszországba való utazásáról még semmi hír nem érkezett.

Thiers ma, midőn az akadémia üléséből távozott, a nép részéről rokonszenves fogadtatásban részesült. Az akademia ülésében Thiers kollegái közepezte foglalt helyett.

Az angol „Glob“ azon hirt közölte, hogy, az excsászárnak a „Times“-ben közzétett nyilatkozata folytán, a tábornokok az ezredeseknél tudakozódtak a hadsereg szelleme felől, ennek az aumalei herceghez. Chanbord grófhoz, vagy Napoleonhoz való rokonszenve felől és hogy a feleletek az excsászárnak kedveztek. — E hír koholmány. — A flotta Korzikából még nem érkezett vissza. — A tunisi kérdésben Franciaország igényei teljesen kielégítették és e kérdés teljesen megoldott.

Ujdonságok.

— **Szarvasi ujdonságok.** Toldi János „első magyar herkules“ közelebb eröművészeti előadást tartott, mely a szarvasiak részéről nagy tetszéssel fogadtatott. — E hó 10-én egy nő három fiu gyermeket szült; s mind az anya, mind a fiuk a legjobb egészségnek örvendenek. — Dr. Fuchs Ede köztisztviselőben álló városi főorvos a napokban vezetett oltárhoz a szép Braun Fáni kisasszonyt. Az esküvő izraelita szertartás szerint, nagy fényvel és nagy közönség jelenlétében ment végbe.

— **E lapok szerkesztője** több ideig távol lévén, e napokban érkezett haza, s így a több ol-

dalról hozzá intézett levelekre csak ezentul válaszolhat.

— **Dr. Lengyel Béla** megyénkbeli körös-tarcsai származásu jeles vegytani tanár a pesti egyetemen a napokban vezeté oltárhoz Ney Ferenc pesti főreáltanodai tanár bájos leányát: Aranka kisasszonyt.

— **Békésről írnak**, hogy Wenckheim Krisztina grófkisasszony, az árviz által tetemesen sújtott haszonbérliőknek haszonbérletükből mintegy 80,000 forintot elengedett.

— **Csodabogár.** Egy csabai hazánkfia a napokban következő példás magyarsággal írott levelet intézett egyik megyei tisztviselőhöz: „Tisztel Tekéntetes Lgevi tati ozsvagyti úr nagy keszenetel keszenem aziris mivel elleget tette mék nekünk, és egy az egy forintot küldem. Isten vellunk.“

A békési központi kaszinó holnap f. hó 30 án saját helyiségében táncvigalmat rendez. A tiszta jövedelmen az egylet butorai fognak beszeresgetni.

Lapunk ma egy heti számában D. T. M. esküdt és gazdára vonatkozó közleményt az illető saját előadása után oda igazítjuk ki, hogy a tetesek gyermekei voltak. Szívesen tesszük e helyreigazítást D. T. M. megnyugtására.

(Beküldetett.) F. hó 24-én a városi mérnököt „mint szepítő bizottmányt“ egy 15 tagból álló építkező és büntetés alá vett polgárok keresték meg a végett, hogy egy megyei táblabíró tulajdonát képező háztelken mi oknál fogva engedtetett meg a lakházak tetejének több ezer kövére menő nádali fedhetése? ki engedte azt meg? s ha meg nem engedtetett, miért nem tiltatik be annak további építetése, mint az övék is beszüntetett és magas büntetéssel köttetett egybe? — Vagy ha annak, „mint úrnak“ megengedetett, akkor ök is fognak építkezni, miként nekik tetszik, s a büntetés behajtásánál ott lesznek stb. — A városi hatóság által eleve betiltott építkezés, hogy most is folytatattik, arról meggyőződve lévén, elvárjuk a szegény sorsu lakosok irányában történt végrehajtáshoz képest a tisztelt urnak betiltását is.

Vegyesek.

Halálozás. Körmöczy Imre, a nagyváradi székesegyház kanonokja, e hó 22-én hunyt el szélhűdés következtében. A megboldogult a legkitünőbb egyházi férfiak egyike volt, ép oly jeles írásban, mint szónoklatban. Nagy-Várad mindenesetre egyik legjelesebb egyházi szónokát veszté el benne.

Benedek Lajos tábornagszernagy, Magyarország nak egy ideig kormányzója, e hó 25-én szélhűdés következtében meghalt. Az elhunyt tábornok Sopronyban születet és 65 éves volt.

Zeneszó mellett. E hó 23-án Nyirfalvy-Koháry József, sátoraly-ujhelyi születésü gyógyszerész segéd, Szathmárról Losoncra érkezvén, a miskolc-hatvani vaspályán összes podgyászát elveszté. Néhány napi itt időzés után a losonci első zenekar által magát a sirkertig kísérteté, itt egy 10 frtos bankjegyet adott a zenészeknek s pisztolyt vevén elő magát föbe lötte. A pisztoly vízzel volt töltve, s a szerencsétlent nyomban megölte. Szerelmi bú s a kár, melyet podgyásza elvesztésével vallott, késztek a reményteljes ifjut e kétségbecsett lépésre.

Leggazdagabb emberek. Egy angol lap elősorolja a leggazdagabb embereket, s azok sorát egy amerikai iparossal kezdi meg, kinek évi jövedelme 48 millió frank. Második sorban van egy orosz nagy ur, harmadik egy angol, ki Keletindianában bir roppant jószágokkal. Rothschild neve e névsorban csak 14-ik helyet foglalja el. — Egy berlini lap pedig azt írja, — hogy 1866-ban Poroszországban 144 millióárius létezett, kik közül ötvenkilenc Berlinben lakott.

Távodrony a földgömb körül. A tenger alatti huzal gyors fejlődése e korunk legnagyobb csodája, mintegy husz éve, hogy az első kísérletet tették e téren az angol csatornán s ma már csak

az amerikai és japáni partok összeköttetése hiányzik, hogy az egész földgömböt körülölelő távsodronnyal birjunk. E hiányon Field Cyrus, az e téren híres vállalkozó tenger alatti huzalt tervez Victoria, a Vancouver sziget fővárosa és Hakodadi japáni város közt, s ez utóbbtól az ázsiai parton levő orosz hajóállomásig, honnan a távsodrony Sziberián át Szt.-Pétervárra s innen minden irányban elhatna. Ez új vonal hossza 4370 tengeri mértföldet tenne. Ezenkívül ugyancsak Field Honolulu s Ausztrália közt is tenger alatti huzalközlekedést szándékozik életbe léptetni.

Vasutmegnyitás. Az északkeleti vasuti vonal szerencs-ujhelyi részét f. hó 26-án nyitották meg, mely alkalommal a mindentinnen odarándult vendégek részvéte mellett S.-A.-Ujhelyben nagy díszebéd volt. — A társulati igazgatóságot képviselő b. Podmanitzky, itt a törvényhozásért, Oláh Károly az irodalomért emeltek poharat. Kereszturon, Tolcsván, S.-Patakon és Ujhelyben, szónoklatokkal üdvözölték a vendégeket.

Vén emberek. Határdombok kiigazításánál rendszeren a legvénebb embereket veszik igénybe. Arad-megyében a napokban határjárás volt, s az alkalommal a tisztviselők mellé rendelt bizalmi férfiak, következő életkoruak voltak; nevezetesen Szabó Krácson dámosi lakos 104 éves, sonkolyosi Bogdán Onucz 100 éves, Nagy Tógyer 98. Janku Onucz 80, Vusku Onucz 80, Bila Onucz 80 éves.

Nyilttér. *)

Cziffra Imre

köz- és váltó ügyvéd

irodáját Gyulán (takarékpénztári épület I. emelet) megnyitotta.

*) Az e rovatban közlöttékért csak a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hetivásári tudósítás.

Gyula okt. 27. Az utak megromoltával általában középszerű, — a gabonafélékre pedig épen csekély is volt a piac.

A nehéz buzából egy-két köblönkint volt mutatókból, de ezt sem vették a követelt magas áron, mert Pesten csendesült az üzlet, — ellenben a közönséges kenyérnek való buza a helybeli és vidéki fogyasztók és a sütőgötek által erősen kerestett, s ára 20 krral feljebb ment. Szintén kerestett volt a vékony szemü vetni való buza és rostaalj, mit a szorult emberek házaknál is szorgolnak.

Árpa alig volt valami, mutatókból a mit árultak 5 fra, egy-két helyen még feljebb is tartogatták, — vétel igen kevés történt 4.60—80 krjával, — különös szép kenyérnek is használható kelvén el kivételkép egy-két köből 5 frjával.

Csöves tengerit az eső miatt nem hoztak, — az új morzsoltat és a szemes ó-t a helybeliek, kik mutatókból árultak, látván, hogy vidékiek alig hoztak be, 50—60 krral feljebb tartogatták, mint a mult héten, de vevőt nem igen fogtak.

A sertés-, ló- és szarvasmarhavásár csak középszerű volt, rosz kelet mellett.

Káposztát legalább 160—170 szekéren hoztak Székudvarról, Siklóról, Elekről, Varsándról. Két utóbbi helyről feltűnően nagy és kövér káposzták jöttek, úgy hogy 130—150 fej egy jó teli szekéredérkkal volt, — emellett azonban, a miatt, mert eléggé tömöttek, nehezek nem voltak, színök pedig még zöld, éretlen volt, jó és gyors keletnek nem örvendettek. Az ilyen feltűnő nagy káposzták 6 fttól 6.50—60 krig, kivételkép egy szekérről 7 fton is keltek százankint; más, középszerű nagyságu székudvari érettebb kemény káposzták 4 fttól fel 5 ftig; a csekélyebbek 2.80 krtól 3.60 krig keltek leginkább a minőség és a vételi szerencséhez képest. A vásár elején és derekán a vi-

dékről jövő fogyasztók és nyereségre vásárlók élénk kereslete mellett magasabbak voltak az árak, mint már délután.

Nádat meglehetősen mennyiségben hoztak, de vidéki vevők hiányában a behozatal jó része eladatlau maradt; mi elkelt, szokott méregdrága áron kelt. T. i. 50 réti nagy kéve 14.50 krjával is.

Fából, szénből mérsékelt behozatal, s lassu ke-

let mellett az utóbbi két heti árak megmaradtak; a szén apró zsákja 50 krjával, kis szekere 8—9 frtjával kelvén. Vasko vidékéről néhány szekér zsindelet is hoztak az oláhok, s ezrét 7.50—8 ftig adták. Kinagyolt tölgyfagerendák és fűrészelt padlók is voltak, de nem igen vették.

Halat a tarcsai, békési, dobozi, vári és gyulai vizekről 7 szekéren és csolnakokon hoztak; leg-

nagyobb részben apró és középszerű potykát, kivételkép néhány szép süllöt, harcsát és aprós kecségét is. Árak a mult hetiek maradtak.

Rák is volt; a nagyjának drbja 2, a kisebbét 1 kron adták.

Sz. L.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF

isten kegyelméből Ausztria császára, Magyar-, Csehország királya stb. stb. — miután nekünk **FIALA JÓZSEF** bécsi illatárus alázattal előnkbe terjeszté, hogy ő lelkiismeretes tudomása szerint, egy

esaládi hajnövesztő-kenőcsöt

talált fel, ugy elhatárázánk magunkat Fiala Jánosnak és örökösének az említett találmányért kizárólagos szabadalmat összes tartományunkban, az 1862. augustus 14-én kelt szabadalmi feltételek mellett adományozni. stb.

Már 400 év óta fennálló legjobb esalhatlan

120)

hajnövesztő szer.

2—12

A haj fentartására és növesztésére nincs semmi jobb, mint a világszerte ismeretes és híressé lett, az orvosi tekintélyek által megvizsgált, a legfényesb és csudásos sikerrel koronázott. — Ő felsége által szabadalmazott illatos esaládi hajnövesztő-kenőcs.

Melynek rendes használata által a legkopaszabb fej, dus hajzatúvá leend, szürke-, vörös-hajak sötét színt kapnak, erősíti a fejbőrt, eltávolít minden nemü korpa képződmenyt pár nap alatt, megakadályozza a haj kihullását, a hajnak természetes fényt ad, göndör lesz, és megoltalmazza az ősziülestől a legkésőbb korig, egy nagy tégely utasítással együtt 1 frt 40 kr. postai küldéssel 1 frt 50 kr. — Egyedüli bécsi főraktár.

FIALA ALAJOS illatárus és szab. tulajdonosnál Bécs IX. Bezirk Kramergasse, Nro 19. Városi gyógytár Szent-István tér (régü cs. k. tábori gyógytár.) Pesten: Török József, Prágában: Fürst J. Pólában: Hernig B. Ismét eladók nagy engedésben részesülnek, és minden hazai lapokban közhírré tétetnek.

Megrendeléseknél mindég esaládi hajnövesztő-kenőcs cím alatt kérem a megrendeléseket.

Valódi amerikai varrógépek jótállás mellett.

Dúsan aranyozott, szép kiállítású vas sirkeresztek különféle nagyságban.

Petroleum lámpák, és azokhoz valódi amerikai szagtalan fehér petroleum.

Fegyverek, öntött vaskályhák, takarékos konyhák (Sparherde) és zománcozott edényeiket ajánlják a legolcsóbb árak mellett.

97) 11—14

Scherfeneder és Grabner

vas- és fűszer kereskedők az arany kaszához, Dessewffy-házban, a kápolna közelében.

Bársony és posztó felöltők és kész ruhák

legujabb divat szerint,

FEKETE ÉS SZINES SELYEMSZÖVETEK,

divatos őszi és téli női ruha-kelmék,

valamint mindennemü

uj női divatcikkek

nagy választásban és jutányos áron

KELLER és ZSITVAY

női divat kereskedésükben, Pesten szervitater 6. szám.

Ruhák készítése saját szabó-műtermükben a legujabb divat szerint jutányos áron eszközöltetik.

119)

A

2—4

„Komló“ vendéglőben

reggeli, ebéd és vacsorával

havi kosztosok a legjobb kiszolgáltatás mellett elláttatnak.

A szenvedő emberiségnek tudomásul.

Bátorkodom ajánlani, a szabadalmazott hordozható gőzfürdőmet

mely is télen, nyáron egyformán használható, használata után, minden hűtéstől keletkezett, csuzos, reumatikus nyavalyáktól, ha annyira elmakacsodtak is, hogy más orvosszerelésnek nem engedtek, rövid idő alatt, alaposan megszabadultak, mi is több mint hatszáz szenvedőnél sikerült. Vidéki súlyos betegekhez, kik hozzám nem jöhetnek, illendő utazási díjam megtérítése mellett, gépemmel működni, akárhová elmenni ajánlkozom, a hozzám küldött levelekre azonnal válaszlok.

Lakásom, Gyula, kis mézárszék utca 223. szám

Wladár Pál,
tulajdonos.

Széna eladás.

Csermön, tek. Vásárhelyi ur alsó birtokán van 50 öl jó minőségü gyepszéna eladó; e mellett van e birtokon 600 hold őszi legelő, és a széna feleslegéhez elegendő épület.

118)

2—3